

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS
VALMIERAS APRIŅĀ KOMITEJA¹

PA-57. fonds

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1919.g. marts - 1919.g. maijs

Pamatojoties uz Latvijas Komunistiskās partijas (LKP) VI kongresa (notika 1919.g. no 1. līdz 6. martam) lēmumu, atbilstoši jaunajam Latvijas Sociālistiskās Padomju Republikas administratīvu teritoriālajam iedalījumam tika dibinātas LKP apriņķu organizācijas. Līdz ar to Latvijas Sociāldemokrātijas (LSD) Vidienas organizācijas vietā tika nodibināta LKP Valmieras apriņķa organizācija, kuras I konference notika 1919.g. marta sākumā.²

Daļa bijušās LSD Vidienas organizācijas partijas rajonu nepievienojās LKP Valmieras apriņķa organizācijai. Vēlāk tie tika pievienoti jaunizveidotajām LKP Valkas apriņķa (1919.g. 26.martā) un LKP Cēsu apriņķa (1919.g. 24. martā) organizācijām.

LKP Valmieras organizācijas pamatsūniņa bija pulciņš, pulciņi apvienojās rajonos, t.i. rajonu organizācijās, rajoni - apriņķa organizācijā.

Pulciņi veidojās darba vietās, ja tur strādāja ne mazāk kā 3 partijas biedru. Laukos pulciņi veidojās pagastos.

Rajonu darbību vadīja rajona biedru kopsapulce. Kārtējas darbības veikšanai biedru kopsapulce izvēlēja rajona komiteju. LKP Valmieras apriņķa organizācijas darbību vadīja apriņķa komiteja, kuru ievēlēja apriņķa konference.

LKP Valmieras apriņķa organizācijā ietilpa sekojošie rajoni:³

- Burtnieku,
- Dikļu (PA-153. fonds),
- Limbažu,
- Mazsalacas (PA-157.fonds),
- Matišu (PA-158.fonds),

1) Par komitejas darbību līdz 1919.g.martam sk.LSD Vidienas komitejas (PA-6.fonds) Vēsturisko izziņu

2) Latvijas Komunistiskā partija 1918. un 1919. gadā. Dokumenti un materiāli-Rīga, 1958.-294.lpp.

3) LVA, PA-57.f., l.apr., l.l., l.un 9.lp.

- Pāles (PA-154. fonds),
- Rencēnu (PA-156. fonds),
- Rūjienas,
- Valmieras (PA-151. fonds),
- Vecsalacas.

kā arī pulciņi Daugulos un Pociemā, kuri 1919.g. 11. maijā vēl nebija apstiprināti kā rajoni.⁴

1919.g. maijā fon der Golca karaspēks pārrāva fronti, ieņēma Rīgu un drīz Padomju Latvijas armija atstāja Vidzemi. LKP Valmieras apriņķa komiteja pārtrauca savu darbību 1919.g. maijā.

x x

x

Latvijas Valsts arhīva (LVA) Sociālpolitisko dokumentu nodaļā ir sekojošie LKP Valmieras apriņķa organizācijas rajonu komiteju un pulciņu fondi:

PA - 151. fonds - LKP VALMIERAS APRIŅĶA ORGANIZĀCIJAS
VALMIERAS RAJONA KOMITEJA

1917.g. aprīlī tika nodibināts LSD Vidienes organizācijas Valmieras rajons⁵ ar komiteju priekšgalā. 1918.g. februārī sākoties vācu okupācijai, tas aizgāja pagrīdē un darbojās ar nosaukumu Ritu rajons⁶. LSD Vidzemes koporganizācijas⁷ Vidienes organizācijas sastāvā. 1918.g. 25. decembrī Valmieras rajons legalizējās⁸ un no 1919.g. janvāra darbojās LSD Vidienes (no 1919.g. marta - LKP Valmieras apriņķa) organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. maijā komiteja pārtrauca savu darbību.

4) LVA, PA-57.f., 1.apr., 1.1., 9.lp.

5) Latvijas Komunistiskā partija Oktobra revolūcijā. 1918.g. Dokumenti un materiāli. - Rīga, 1957.-51.-52.lpp.

6) LKP 1918. un 1919.g.s.dā. Dokumenti un materiāli.-74.lpp.

7) Sk.LSD Vidzemes koporganizācijas centra (PA-85. fonds)vēsturisko izziņu

8) LVA, PA-151.f., 1.apr., 1.1., 3.lp.

PA - 152. fonds - LKP VALMIERAS APRIŅKA ORGANIZĀCIJAS
DAUGUĻU PULCIŅŠ

1919.g. 11.februārī tika nodibināts LSD Vidienes organizācijas Dauguļu pulciņš.⁹ 1919.g. martā Dauguļu pulciņš tika pievienots jaunizveidotajai LKP Valmieras apriņķa organizācijai. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. maijā pulciņš pārtrauca savu darbību.

PA - 153. fonds - LKP VALMIERAS APRIŅKA ORGANIZĀCIJAS
DIKĻU RAJONA KOMITEJA

Pēc saglabātajiem dokumentiem LSD Vidienes organizācijas Dikļu pulciņa izveidošanas datumu noteikt nav iespējams. 1919.g. 24. janvārī tas darbību atjaunoja.¹⁰ 1919.g. martā pulciņš tika pievienots jaunizveidotajai LKP Valmieras apriņķa organizācijai. 1919.g. 11. maijā tika apstiprināts LKP Valmieras apriņķa organizācijas Dikļu rajons¹¹ ar komiteju priekšgalā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. maijā komiteja pārtrauca savu darbību.

PA - 154. fonds - LKP VALMIERAS APRIŅKA ORGANIZĀCIJAS
PĀLES RAJONA KOMITEJA

1917.g. oktobrī tika nodibināts LSD Vidienes organizācijas Pāles rajons¹² ar komiteju priekšgalā. 1918.g. februārī sākoties vācu okupācijai rajons pārtrauca savu darbību un to atkal atjaunoja 1919.g. martā.¹³ LKP Valmieras apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. maijā komiteja pārtrauca savu darbību.

PA - 155. fonds - LKP VALMIERAS APRIŅKA ORGANIZĀCIJAS
POCIEMA PULCIŅŠ

1919.g. 9. februārī tika nodibināts LSD Vidienes organizācijas Pociema pulciņš.¹⁴ 1919.g. martā pulciņš tika pievienots

- 9) LVA, PA-152.f., 1.apr., 1.l., 1.lp.
10) Turpat, PA-153.f., 1.apr., 1.l., 1.lp.
11) Turpat, PA-57.f., 1.apr., 1.l., 9.lp.
12) Turpat, PA-6.f., 1.apr., 1.l., 11.o.p.lp.
13) Turpat, PA-154.f., 1.apr., 1.l., 1.lp.
14) LVA, PA-155.f., 1.apr., 1.l., 1.lp.

jaunizveidotajai LKP Valmieras apriņķa organizācijai. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. maijā pulciņš pārtrauca savu darbību.

PA - 156. fonds . - LKP VALMIERAS APRIŅĶA ORGANIZĀCIJAS
RENCĒNU RAJONA KOMITEJA

1917.g. oktobrī tika nodibināts LSD Vidienes organizācijas Rencēnu rajons¹⁵ ar komiteju priekšgalā. 1918.g. februārī sākoties vācu okupācijai rajons pārtrauca darbību un 1919.g. decembrī to atkal atjaunoja¹⁶. 1919.g. martā Rencēnu rajons tika pievienots jaunizveidotajai LKP Valmieras apriņķa organizācijai. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. maijā komiteja pārtrauca savu darbību.

PA - 157. fonds - LKP VALMIERAS APRIŅĶA ORGANIZĀCIJAS
MAZSALACAS RAJONA KOMITEJA

1917.g. aprīlī tika nodibināts LSD Vidienes organizācijas Mazsalacas rajons¹⁷ ar komiteju priekšgalā. No 1917.g. jūnija līdz 1918.g. februārim tas ietilpa LSD Valkas-Rūjienas organizācijā. 1918.g. februārī sākoties vācu okupācijai LSD Valkas-Rūjienas organizācija tika likvidēta un Mazsalacas rajons tika pievienots LSD Vidzemes koporganizācijas Vidienes organizācijai ar nosaukumu Eglāju rajons.¹⁹

1918.g. decembrī tas legalizējās. No 1919.g. janvāra - LSD Vidienes organizācijas un kopš 1919.g. marta .- LKP Valmieras apriņķa organizācijas sastāvā. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. maijā komiteja pārtrauca savu darbību.

PA - 158. fonds - LKP VALMIERAS APRIŅĶA ORGANIZĀCIJAS
MATIŠU RAJONA KOMITEJA

1917.g. augustā tika nodibināts LSD Vidienes organizācijas Matišu rajons²⁰ ar komiteju priekšgalā. 1918.g. februārī sākoties vācu okupācijai rajons pārtrauca savu darbību un 1918.g. decembrī to atkal atjaunoja.²¹

15) LVA, PA-6.f., 1.apr., 1.l., 12.o.p.lp.

16) Turpat, PA-156.f., 1.apr., 1.l., 1.lp.

17) LKP Oktobra revolūcija 1917. Dokumenti un materiāli.-51.-52. lpp.

18) Turpat, 600.lpp.

19) LKP 1918. un 1919.gadā. Dokumenti un materiāli.-97.lpp.

20) LVA, PA-6.f., 1.apr., 1.l., 12.lp.

21) Turpat, 4.l., 3.lp.

7
Liet
Apv
F.N

LIETAS Nr. APLIECINĀJUMA LAPA

1919.g. martā Matīšu rajons tika pievienots jaunizveidotajai LKP Valmieras apriņķa organizācijai. Pēc Padomju Latvijas armijas atkāpšanās no Vidzemes 1919.g. maijā komiteja pārtrauca savu darbību.

skaitā lapas ar litera Nr.

Galvenā fondu glabātāja nodalās 1.kat.arhiviste

[Signature]
30.07.93

T.Jakovļeva

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības

Lapu Nr.

atpildīja

T.Šapē

1919.g.21.septembrī

pas